

Bogdan Krupski (1946–2017)

Na Cmentarzu Bożego Ciała przy ul. Bluszczowej w Poznaniu 2 października 2017 roku pożegnaliśmy doktora Bogdana Krupskiego, jednego z pomysłodawców i twórców filologii bułgarskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Instytut Filologii Słowiańskiej utracił w jego osobie specjalistę z zakresu literaturoznawstwa bułgarskiego, a poznańscy slawiści serdecznego, życzliwego i lubianego przez wszystkich kolegę.

Doktor Bogdan Krupski związany był z UAM od czasu studiów polonistycznych, które rozpoczął na Wydziale Filologicznym w roku 1964. Studia ukończył w roku 1969, broniąc pracy magisterskiej pt. *Legenda Tatr Kazimierza Przerwy-Tetmajera*. Na dyplomie magisterskim Bogdana Krupskiego widnieją podpisy wybitnych poznańskich uczonych: historyka literatury Jarosława Maciejewskiego (wówczas docenta) oraz historyka kultury, profesora Włodzimierza Dworzaczka. Przewodniczącym komisji był filolog klasyczny, profesor Michał Swoboda.

Pod wpływem promotora pracy magisterskiej, doc. Haliny Pańczyk, Bogdan Krupski zainteresował się literaturą narodów południowosłowiańskich, szczególnie zaś literaturą bułgarską. Nic zatem dziwnego, że złożył wniosek o przyjęcie na Studia Przygotowawcze w Katedrze Historii Literatur Słowiańskich na Wydziale Filologicznym UAM, które odbył w latach 1969–1970. Ze względu na zmiany w strukturze Wydziału został zatrudniony na stanowisku asystenta-stażysty w nowo utworzonym Instytucie Filologii Rosyjskiej (przekształconym później w Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM), gdyż właśnie tam powołano do życia Zakład Języków i Literatur Słowiańskich, miejsce w którym Bogdan Krupski mógł rozwijać swoje zainteresowania slawistyką południową i prowadzić badania z tego zakresu.

W latach siedemdziesiątych został pierwszym na UAM badaczem zajmującym się literaturą bułgarską. „W krótkim czasie na podstawie materiałów polskich i bułgarskich Bogdan Krupski opracował dziewięć artykułów, opublikowanych w Polsce i w Bułgarii. Dotyczyły one bułgarskich programów modernistycznych w czasopiśmiennictwie literackim początku XX wieku oraz kontaktów literackich polsko-bułgarskich, tj. zagadnień w Bułgarii dotąd nie opracowanych. Wydał drukiem też dwa eseje o współczesnej prozie bułgarskiej oraz pracę *Literatura bułgarska w wykładach paryskich Adama Mickiewicza*. Na ten ostatni temat wygłosił w Bułgarskim Radio dwie prelekcje w języku bułgarskim”¹. Musiał zatem już wtedy bardzo dobrze władać językiem, który opanował zupełnie samodzielnie. O językowej biegłości wiedzą zresztą wszyscy, którzy korzystali z jego usług translatorskich – przez lata bowiem był jedynym w Poznaniu czynnym tłumaczem przysięgłym z języka bułgarskiego.

Pierwszy artykuł naukowy Bogdana Krupskiego ukazał się w roku 1970 w „Sprawozdaniach z posiedzeń PTPN” i dotyczył recepcji twórczości poetyckiej Dory Gabe w Polsce. W Bułgarii publikował swoje prace w „Rocznikach Naukowych Uniwersytetu Paisija Chilendarskiego w Płowdiwie”, ale także w czasopismach „Литературна мисъл”, „Септември” i „Пламяк”. Pod kierunkiem doc. Haliny Pańczyk opracował i w maju 1976 roku obronił rozprawę doktorską zatytułowaną *Rola modernistów polskich w życiu literackim Bułgarii do roku 1923*. Recenzentami tej bardzo dobrze przyjętej rozprawy byli prof. Zbigniew Barański z Uniwersytetu Wrocławskiego i prof. Petyr Dinekow z Uniwersytetu Klemensa Ochrydzkiego w Sofii, jeden z najbardziej znanych bułgarskich historyków literatury, krytyków literackich i folklorystów. W recenzji rozprawy prof. Dinekow pisał: „Радвам се, че в лицето на Богдан Крупски славистиката в Полша придобива един добре подготвен българист, усърден и задълбочен изследвач на българската литература”².

W latach 1979–1981 dr Bogdan Krupski był lektorem języka polskiego na Uniwersytecie Paisija Chilendarskiego w Płowdiwie. Jego pobyt w Bułgarii zaowocował licznymi kontaktami zarówno na uniwersytetach

¹ H. Pańczyk (1977). *Prace Zakładu Języków i Literatur Słowiańskich Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM*. „Studia Rossica Posnaniensia”, nr 9, s. 231–234, 232.

² Archiwum UAM.

w Płowdiwie i w Sofii, jak i w Bułgarskiej Akademii Nauk, co stanowiło nieocenioną pomoc dla późniejszych adeptów bułgarystyki, w tym dla piszącej te słowa. Zapoczątkowana przez Bogdana Krupskiego współpraca z Uniwersytetem Paisija Chilandarskiego już wkrótce znalazła swój wyraz w podpisaniu umowy między tą uczelnią i Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza. Uniwersytet w Płowdiwie stał się w ten sposób pierwszym zagranicznym partnerem poznańskiej slawistyki. Z inicjatywy Bogdana Krupskiego od roku 1980 oba Uniwersytety organizują co dwa lata wspólne Kolokwia Polsko-Bułgarskie, będące znakomitym forum wymiany myśli naukowej między slawistami z obu uczelni. Odbywają się one na przemian w Polsce i w Bułgarii. W 2016 roku UAM był gospodarzem XIV już Kolokwium

Doktor Bogdan Krupski zajmował się nie tylko bułgarskim modernizmem – wraz z kolegami z Zakładu Języków i Literatur Słowiańskich opracowywał też wielkopolskie *slavica*, a przede wszystkim aktywnie uczestniczył w działalności organizacyjnej Instytutu, w którym był zatrudniony. Jego starania zostały aż czterokrotnie docenione przez kolejnych Rektorów UAM, którzy w latach 1975, 1982, 1984 i 1989 przyznali mu nagrody za całokształt pracy dla dobra uczelni. Szczególnie ważna wydaje się ostatnia nagroda, gdyż dotyczy ona okresu, w którym Bogdan Krupski brał czynny udział w uruchomieniu studiów bułgarystycznych na UAM.

Pracę w Instytucie Filologii Słowiańskiej przerwał mu wypadek, któremu uległ w maju 2008 roku. Przed odejściem na emeryturę nie wrócił już na Uniwersytet. Pozostawił jednak w Instytucie swoich uczniów i następców, pozostawił kolegów i koleżanki, którym zawsze życzliwie pomagał w opanowaniu „bułgarystycznego rzemiosła”.

Pozostawił nam też wiele wspomnień ze wspólnych wyjazdów konferencyjnych do Sofii i Płowdiwu. Żadnego z nich nie zapomnimy.

Mariola Walczak-Mikołajczakowa